

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ζ' ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΑΞΗ 462/2024

Αποτελούμενο από την Προεδρεύουσα Σύμβουλο του Κλιμακίου Νεκταρία Δουλιανάκη, η οποία αναπληρώνει νόμιμα την Πρόεδρο αυτού, και τα μέλη Μαρία - Ευαγγελία Καλλιτσιώτη, Πάρεδρο και, κωλυομένων των λοιπών Παρέδρων, Πετρούλα Μούσχουρα, Εισηγήτρια.

Συνήλθε στις 19.11.2024, μέσω τηλεδιάσκεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 295 παρ. 2 και 336 παρ. 1 του ν.4700/2020 (Α'127), προκειμένου να ελέγξει τη νομιμότητα του σχεδίου σύμβασης και της προηγηθείσας διαδικασίας για την ανάθεση της υπηρεσίας «Καθαρισμοί Κτιρίων (CPV: 90911200-8) των Αποκεντρωμένων δομών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της 5^{ης} ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣπροϋπολογιζόμενης δαπάνης 1.290.322,58 ευρώ πλέον Φ.Π.Α, για ένα έτος με δικαίωμα προαίρεσης για παράταση της σύμβασης για επιπλέον ένα έτος, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.580.645,16 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. Ο φάκελος με τα στοιχεία της υπόθεσης υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 30.10.2024 (αρ. πρωτ. ΕλΣυν. 59848), με το 93011/30.10.2024 έγγραφο του Διοικητή της 5ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Άκουσε την εισήγηση της Εισηγήτριας Πετρούλας Μούσχουρα.

Σκέφτηκε κατά το νόμο και Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Το σχέδιο σύμβασης και ο φάκελος της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάθεση των ανωτέρω υπηρεσιών παραδεκτώς εισάγονται ενώπιον του παρόντος Κλιμακίου για έλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 324 του ν. 4700/2020.

2. Το Κλιμάκιο, κατά τον έλεγχο των σχεδίων δημοσίων συμβάσεων και της σχετικής διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου ερευνά, προς τον σκοπό διασφάλισης της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και της τήρησης, πλην άλλων, των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς ανταγωνισμού, εάν τα όργανα των ελεγχόμενων φορέων, ερμηνεύοντας και εφαρμόζοντας την οικεία εκάστοτε νομοθεσία, κινήθηκαν εντός της δυνατής ερμηνείας του νόμου και εάν συντρέχουν ουσιώδεις πλημμέλειες, δηλαδή πλημμέλειες πλήττοντες θεμελιώδεις κανόνες και αρχές που διέπουν τη διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων ή επηρέασαν στη συγκεκριμένη περίπτωση το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του το Κλιμάκιο δεν υποκαθιστά τα αρμόδια διοικητικά όργανα στην ουσιαστική εκτίμηση των πραγμάτων, καθόσον εκφεύγουν του διενεργούμενου ελέγχου οι ουσιαστικές τεχνικές ή επιστημονικές κρίσεις των ελεγχόμενων αρχών, καθώς και οι κρίσεις σκοπιμότητας αυτών, αρκούμενο στον έλεγχο της αιτιολογίας των σχετικών κρίσεων, καθώς και στον έλεγχο της υπέρβασης ή μη από τα διοικητικά όργανα των άκρων ορίων της διακριτικής τους

ευχέρειας, ούτε άλλωστε επιλύει διαφορές υποκαθιστώντας τα αρμόδια Δικαστήρια στην αντίστοιχη δικαιοδοσία τους.

3. Η ελεγχόμενη διαδικασία διέπεται, ως εκ του συμβατικού αντικειμένου, του φορέα διενέργειας και του ύψους της προϋπολογιζόμενης για αυτή δαπάνης, από α) τις διατάξεις του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), β) του ν. 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (Α' 115) και γ) από τους όρους της οικείας διακήρυξης.

4. Στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (Α' 115), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4144/2013, ορίζεται: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. ... 3(2). Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α' έως στ' της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής. ...».

5. Με τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 έχει θεσπισθεί, ενόψει των καταχρήσεων και παρανομιών ως προς την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας που είχαν διαπιστωθεί, ένα άκρως δεσμευτικό και περιοριστικό πλαίσιο ως προς το περιεχόμενο και το ύψος των προσφορών των οικονομικών φορέων, οι οποίοι συμμετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης. Κατά το θεσμικό αυτό πλαίσιο, το ύψος των προσφορών προσδιορίζεται πρωτίστως και σε μέγιστο ποσοστό από το προκαλούμενο στους οικονομικούς φορείς εργατικό κόστος, δεδομένου ότι οι τελευταίοι υποχρεούνται «να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, το

ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Αποτέλεσμα του περιοριστικού αυτού νομοθετικού πλαισίου είναι, δεδομένου ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ των υποψηφίων οικονομικών φορέων περιορίζεται στο ύψος του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, το κόστος των αναλώσιμων και το εργολαβικό τους κέρδος, οι διαγωνιζόμενοι στην οικονομική προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν ένα εύλογο ποσό διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και εργολαβικού κέρδους, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (ΕλΣυν Τμ. Μείζ. Επτ. Σύνθ. 2158/2013, VI Τμ. 1246/2019, 979/2019).

6. Στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α'147), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 32 του ν. 4782/2021, ορίζεται: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. 4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Αν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 5. ... 5α. Στις δημόσιες

συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης....». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το άρθρο 32 του ν. 4782/2021, με το οποίο προστέθηκε στο άρθρο 88 η ανωτέρω παράγραφος 5α, “προτείνεται η λήψη δέσμης μέτρων για να καταπολεμηθεί το φαινόμενο των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, που οδηγεί σε υποκοστολογημένες προσφορές με συνακόλουθη αδυναμία ολοκλήρωσης του έργου και εμφάνισης σοβαρών ποιοτικών προβλημάτων, ενώ συγχρόνως διογκώνεται το φαινόμενο των συμπληρωματικών συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό καθορίζεται ένα συνδυασμένο όριο έκπτωσης άνω του οποίου ο οικονομικός φορέας υποχρεούται μετά από πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να υποβάλλει έγγραφες εξηγήσεις ...”.

7. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει εάν οι υποβληθείσες στη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Υπό την επιφύλαξη όσων ορίζονται ειδικώς στην παράγραφο 5α, η ενεργοποίηση του μηχανισμού των παραγράφων 1-3 του ως άνω άρθρου 88, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει τη σοβαρότητα ορισμένης προσφοράς, εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά την αξιοπιστία και την φερεγγυότητα αυτής, οφείλει να εκτιμήσει εάν οι υποβληθείσες στη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις εφαρμογής των παραγράφων 1-3, σύμφωνα με το προβλεπόμενο στις παραγράφους αυτές σύστημα εντοπισμού και ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως [prima facie] εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Στις περιπτώσεις αυτές διαθέτει, κατ' αρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια να χαρακτηρίσει μια συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, κατ' εκτίμηση, ιδίως, της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές. Η άσκηση της κατά τα ανωτέρω διακριτικής ευχέρειας υπόκειται, πάντως, σε δικαστικό έλεγχο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της (βλ. ΣτΕ 726/2022, 1425/2005, ΣτΕ ΕΑ 10/2021, 208/2020, 164/2020, 12/2020 κ.ά.). Αντιθέτως, όταν εφαρμοστέα είναι η παράγραφος 5α του αυτού άρθρου 88, τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές οι προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των υποβληθεισών παραδεκτών προσφορών [ή ενδεχομένως και μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής]. Περαιτέρω, τόσο σε περίπτωση εφαρμογής των παραγράφων 1-3 όσο και όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 5α, εάν η αναθέτουσα αρχή χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούται να

καλέσει τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή, προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη σύνθεση της προσφοράς του. Συνεπώς, προσφορά που φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή δεν απορρίπτεται αυτομάτως, αλλά πρέπει να ακολουθείται η προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 88 διαδικασία ελέγχου, κατόπιν ακρόασης του προσφέροντος. Ειδικότερα, κατά τη διαδικασία αυτή, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος που προτείνει και να προσκομίσει τα αναγκαία δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν ότι η προσφορά του είναι σοβαρή. Η σχετική πρόσκληση πρέπει να διατυπώνεται με σαφήνεια και να περιέχει συγκεκριμένο καθορισμό των επί μέρους στοιχείων της οικονομικής προσφοράς που προκαλούν αμφιβολίες και χρήζουν αιτιολόγησης, προκειμένου να παρέχεται στον προσφέροντα η δυνατότητα να αποδείξει, κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή, τη σοβαρότητα της προσφοράς του, ενόψει και των ειδικών περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Προς αιτιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς ο διαγωνιζόμενος μπορεί να υποβάλει, πέραν από τις ενδεικτικώς αναφερόμενες στην παράγραφο 2 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, όλες τις εξηγήσεις που κρίνει σκόπιμες, ενόψει της φύσης και των χαρακτηριστικών του έργου, χωρίς οποιονδήποτε σχετικό περιορισμό, οφείλει δε να προσκομίζει τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τις παρεχόμενες εξηγήσεις. Η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψη για την αξιολόγηση της προσφοράς όλα τα κρίσιμα στοιχεία που επικαλείται ο προσφέρων για να τεκμηριώσει ότι η προσφορά του, μολονότι εμφανίζεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, είναι αξιόπιστη και καθιστά δυνατή την ορθή εκτέλεση της σύμβασης. Εξάλλου, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 88 [που αποδίδει το άρθρο 69 παρ. 3 της οδηγίας 2014/24], να αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες “σε συνεννόηση με τον προσφέροντα”, δηλαδή κατόπιν πραγματικού και ουσιαστικού διαλόγου με αυτόν, προκειμένου να αποσαφηνίζονται όλα τα επίμαχα στοιχεία της προσφοράς και η αναθέτουσα αρχή να δύναται να σχηματίσει πλήρη και σαφή εικόνα περί τούτων και να εκφέρει ασφαλή κρίση ως προς το παραδεκτό της οικονομικής προσφοράς· κατά την αξιολόγηση από την αναθέτουσα αρχή των πληροφοριών που της παρέχει ο κληθείς προς τούτο διαγωνιζόμενος τηρούνται, επιπλέον, οι αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και της διαφάνειας και της αναλογικότητας. Η προσφορά απορρίπτεται δε μόνον εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Η ανωτέρω περιγραφόμενη ουσιαστική διαδικασία διαλόγου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του προσφέροντος, προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή, αποσκοπεί στην αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής και στη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των διαγωνιζομένων. Επομένως, η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται νομίμως μόνον εάν πληρούνται, σωρευτικώς, οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις, ήτοι, αφενός, έχει χορηγηθεί στον προσφέροντα η δυνατότητα να αιτιολογήσει πλήρως και λυσιτελώς την προσφορά του ως προς όλα τα επίμαχα σημεία και, αφετέρου, η αναθέτουσα αρχή έχει διαμορφώσει ασφαλή κρίση ως προς το παραδεκτό της προσφοράς κατόπιν αποσαφήνισης όλων των κρίσιμων στοιχείων που τη συνθέτουν. Η μη πλήρωση έστω και μίας εκ των ανωτέρω προϋποθέσεων καθιστά νομικώς πλημμελή τη διαδικασία ελέγχου της προσφοράς που φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. ΣτΕ 2128/2022, 1555/2022, 726/2022, 832/2021, 199/2021, πρβλ. ΣτΕ 2181/2004, βλ.

επίσης αποφάσεις ΔΕΕ της 10.9.2020 Tax-Fin-Lex [C-367/19], σκ. 30 επ., της 18.12.204 Azienda Ospedaliero-Universitaria κατά Data Medical Service [C-568/13], σκ. 43 επ., της 29.3.2012 SAG ELV Slovensko κλπ [C-599/10] σκ. 27 επ., της 27.11.2001 Lombardini και Mantovani [C-285-286/99], σκ. 43 επ., πρβλ. απόφαση ΔΕΕ της 19.10.2017 Agriconsulting Europe SA [C-198/16 P], σκ. 50 επ., απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου). Εξάλλου, στο μέτρο που από την κείμενη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων δεν καθορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό μιας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής, η αναθέτουσα αρχή, κατά τη διαδικασία ελέγχου των στοιχείων με τα οποία επιχειρείται να δικαιολογηθεί μια τέτοια προσφορά, έχει αναφορικά με την αποδοχή της ευρεία διακριτική ευχέρεια, η οποία ελέγχεται από το αρμόδιο δικαστικό όργανο μέσω της βασιμότητας των στοιχείων που υποστηρίζουν την οικεία κρίση (ΕλΣυν Ολ. 1826/2021, Τμ. Μείζ. - Επταμ. Σύνθ. 804/2018, Έβδ. Τμ. 1413/2022), ενώ εφόσον αιτιολογεί πλήρως την κρίση της ότι η ελεγχθείσα προσφορά είναι αναμφίβολα ανεπαρκής, τερματίζει νομίμως τη διαδικασία διαλόγου με τον τελευταίο. Τέλος, σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιαστών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ και, εν τέλει, από το αρμόδιο δικαστήριο (πρβλ. ΣτΕ 726/2022, 1425/2005, ΣτΕ ΕΑ 208/2020, 164/2020, 12/2020 κ.ά.).

8. Στην υπό κρίση υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν τα εκτιθέμενα στις σκέψεις 9 ως 32 που ακολουθούν.

9. Με τις 63330/20.7.2023 και 68879/10.8.2023 αποφάσεις του Διοικητή της 5ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ εγκρίθηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές και η διενέργεια ανοιχτού διεθνούς διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων των Αποκεντρωμένων Δομών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της 5^{ης} ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ για ένα έτος, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 1.290.322,58 ευρώ πλέον Φ.Π.Α, με δικαίωμα προαίρεσης για παράταση της σύμβασης για επιπλέον ένα έτος, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.580.645,16 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α, χρηματοδοτούμενη από τον τακτικό προϋπολογισμό της 5^{ης} ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (ΚΑΕ 0845). Εν συνέχεια εκδόθηκε η 02/764/16.8.2023 απόφαση ανάληψης του Διοικητή της 5ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ για την έγκριση ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης για τα έτη 2024, 2025 και 2026 σε βάρος του προϋπολογισμού εξόδων της 5^{ης} ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της τιμής (χαμηλότερη τιμή).

10. Σύμφωνα με το άρθρο 1.3 και τις ως άνω εγκριθείσες τεχνικές προδιαγραφές (συνημμένες, ως Παράρτημα Ι, στη διακήρυξη), ο ανάδοχος αναλαμβάνει, στο πλαίσιο εκτέλεσης της σύμβασης, την καθαριότητα των κτιρίων της κεντρικής υπηρεσίας, και όλων των αποκεντρωμένων δομών, όπως αυτά περιγράφονται αναλυτικά, ανά ώρες την ημέρα και την εβδομάδα, περιλαμβανομένων Κυριακών, αργιών και εξαιρετέων ημερών. Η κατανομή των ωρών εργασίας της καθαριότητας κατά τη διάρκεια του 24ώρου θα ορίζεται από

το αρμόδιο όργανο κάθε δομής. Οι εργαζόμενοι δε θα απασχολούνται νυχτερινές ώρες. Επιπλέον, ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει επαρκή αριθμό εργαζομένων και να απασχολεί έναν επόπτη υπάλληλο ενώ υποχρεούται σε τακτά χρονικά διαστήματα να και σύμφωνα με τις υποδείξεις του φορέα, να καθαρίζει και τυχόν χώρους που κατά την κατάρτιση της σύμβασης δεν χρησιμοποιούνται.

11. Περίληψη της προκήρυξης απεστάλη προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 14.8.2023, το δε πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρίστηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 18.8.2023 (ΑΔΑΜ: 22PROC011415113). Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 25.9.2023 και ως ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού η 29.9.2023. Επιπρόσθετα, στον ΕΣΗΔΗΣ αναρτήθηκαν και οι διευκρινίσεις επί τεθέντων ερωτημάτων από οικονομικούς φορείς.

12. Μέχρι την ορισθείσα καταληκτική ημερομηνία (25.9.2023), προσφορά υπέβαλαν οι οικονομικοί φορείς: 1) 2), 3), 4)....και 5) η ατομική επιχείρηση

13. Η Επιτροπή Διαγωνισμού, κατά τον έλεγχο του υποφακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική προσφορά» των διαγωνιζομένων σε διαδοχικές συνεδριάσεις διαπίστωσε την πληρότητα και νομιμότητα των υποβληθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής, και, αφού προχώρησε στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων εισηγήθηκε την αποδοχή όλων ως σύμφωνων με τους όρους της διακήρυξης.

14. Ακολούθως, αφού εξέτασε τα με αριθμ. πρωτ. 501701/11.10.2023 και ΕΞ493454/6.10.2023 έγγραφα από το ΣΕΠΕ σχετικά με (τυχόν) παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας κατά τον κρίσιμο χρόνο από τους συμμετέχοντες (βλ. άρθρο 68 παρ. 2 περ. β' ν. 3863/2010, Α'115, όπως ήδη ισχύει), προέβη στην αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων τις οποίες έκρινε αποδεκτές και κατέταξε τις προσφορές σε πίνακα, ως εξής: 1), 1.199.880 ευρώ πλέον ΦΠΑ, 2), 1.227.948 ευρώ πλέον ΦΠΑ, 3), 1.251.780 ευρώ πλέον ΦΠΑ, 4) Δ....Ε, 1.269.600 ευρώ πλέον ΦΠΑ και 5), 1.289.032,25 ευρώ πλέον ΦΠΑ. Κατόπιν τούτου, εισηγήθηκε την ανάδειξη ως προσωρινής αναδόχου της η οικονομική προσφορά της οποίας ήταν η χαμηλότερη (βλ. το 89619/18.10.2023 Πρακτικό). Τα σχετικώς συνταχθέντα Πρακτικά (βλ. 83190/2.10.2023, 84124/3.10.2023, 85891/6.10.2023, 87525/11.10.2023 και 89619/18.10.2023) εγκρίθηκαν με την 899968/18.10.2023 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής.

15. Μετά την πρόσκληση προς την προσωρινή ανάδοχο να προσκομίσει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης εντός προθεσμίας δέκα ημερών η Επιτροπή Διαγωνισμού, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης διαπίστωσε με το από 94815/2.11.2023 Πρακτικό ότι τα υποβληθέντα δικαιολογητικά της τελευταίας είναι πλήρη και σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στην2023 απόφαση του Διοικητή.

16. Κατά της ανωτέρω εγκριτικής απόφασης άσκησαν προδικαστικές προσφυγές ενώπιον της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (στο εξής Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ): 1....N προβάλλοντας λόγους σχετιζόμενους με πλημμέλειες των τεχνικών κι οικονομικών προσφορών όλων των υπόλοιπων οικονομικών συμμετεχόντων, μεταξύ των οποίων και της αναδόχου και 2) με την

οποία προβλήθηκαν λόγοι κατά των οικονομικών προσφορών της αναδόχου, της ΕΤΑΙΡΕΙΑ και της

17. Η προδικαστική προσφυγή της έγινε εν μέρει δεκτή με τη 433/2024 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, με την οποία η εγκριτική απόφαση της αναθέτουσας Αρχής ακυρώθηκε κατά το μέρος που με αυτή είχαν κριθεί ως νόμιμες οι προσφορές της αναδόχου ενώ απορρίφθηκαν οι λόγοι κατά των προσφορών της και Ειδικότερα, ως προς την ανάδοχο έγινε δεκτός ο λόγος ότι η προσφορά της είναι μη νόμιμη, καθώς έσφαλε στον υπολογισμό του εργατικού κόστους των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, λόγω μη συνυπολογισμού του κόστους προσαύξησης των Κυριακών και Αργιών το οποίο, αν και αναφέρεται στο υπό στοιχείο 7 της υποβληθείσας οικονομικής της προσφοράς, δεν έχει συνυπολογιστεί.

18. Η προδικαστική προσφυγή της έγινε εν μέρει δεκτή με την 434/2024 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, με την οποία η εγκριτική απόφαση της αναθέτουσας αρχής ακυρώθηκε κατά το μέρος που με αυτή είχαν κριθεί ως νόμιμες οι προσφορές της αναδόχου και της

19. Ειδικότερα, ως προς την προσφορά της αναδόχου με την 434/2024 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ κρίθηκε ότι για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους αντικατάστασης θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη και το εργατικό κόστος προσαύξησης των Κυριακών και Αργιών το οποίο η ανάδοχος δεν συνυπολόγισε στην οικονομική της προσφορά αν και αναφέρεται στο υπό στοιχείο 7 της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς, η εξέταση δε των λοιπών λόγων της προσφυγής κατά της προσφοράς της αναδόχου παρήλκε ως αλυσιτελής διότι η ανωτέρω πλημμέλεια παρέχει αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την απόρριψη της προσφοράς.

20. Με την ίδια απόφαση (434/2024 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ) απορρίφθηκε ο προβληθείς από την προσφεύγουσα λόγος, κατά της προσφοράς της, ότι πρόκειται περί προσφοράς ασυνήθιστα χαμηλής ως προς το κόστος των αναλωσίμων, με την αιτιολογία ότι, η προσφεύγουσα (.....), που φέρει το βάρος ορισμένης επίκλησης και απόδειξης των ισχυρισμών της, δεν απέδειξε το αδικαιολόγητα χαμηλό της προσφοράς της ως άνω εταιρείας.

21. Κατά της 433/2024 απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης – αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας από: 1) την κατά το μέρος της με το οποίο απορρίφθηκαν σιωπηρά λόγοι που προβλήθηκαν κατά της προσφοράς της αναδόχου και 2) από την Ένωση Οικονομικών Φορέων «.....», η οποία αποτελείται αφενός από την (δ.τ. SERVICES) και αφετέρου από την ανώνυμη εταιρεία «.....» (δ.τ.κατά το μέρος με το οποίο ακυρώθηκε η 113505/29-12-2023 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής, με την οποία είχε κριθεί νόμιμη η προσφορά της και είχε κατακυρωθεί σε αυτήν ως μειοδότη ο διαγωνισμός.

22. Η αίτηση ακύρωσης της έγινε εν μέρει δεκτή με την 102/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας. Με την απόφαση αυτή ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ κατά το κεφάλαιό της, με το οποίο απορρίφθηκε σιωπηρώς ο λόγος της προδικαστικής προσφυγής της ότι το δηλωθέν από τη (η οποία στην απόφαση αναφέρεται ως.....) εργολαβικό κέρδος είναι μη νόμιμο, ενώ απορρίφθηκαν οι λόγοι κατά της προσφοράς της

23. Η αίτηση ακύρωσης της απορρίφθηκε με την 104/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας με την αιτιολογία ότι, εφόσον με την προγενέστερη 102/2024 απόφαση του Δικαστηρίου κρίθηκε ότι η προσφορά

που υπέβαλε στον ένδικο διαγωνισμό η(η οποία στην απόφαση αναφέρεται ως) ήταν μη νόμιμη, καθώς το δηλωθέν από αυτήν εργολαβικό κέρδος δεν ήταν εύλογο και ακυρώθηκε η σιωπηρή απόρριψη από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ του σχετικού λόγου, η προσφορά που κατέθεσε στον ένδικο διαγωνισμό κρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου οριστικά ως μη αποδεκτή. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι με την αίτηση δεν είχε προβληθεί άλλος λόγος που να βάλει κατά οποιουδήποτε άλλου οικονομικού φορέα που συμμετείχε στο διαγωνισμό, το Δικαστήριο δέχθηκε ότι η αίτηση ασκήθηκε άνευ εννόμου συμφέροντος.

24. Κατά της 434/2024 απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ ασκήθηκαν επίσης αιτήσεις ακύρωσης – αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας από: 1) τη – κατά το μέρος με το οποίο ακυρώθηκε η 113505/29-12-2023 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής, με την οποία είχε κριθεί νόμιμη η προσφορά της και είχε κατακυρωθεί σε αυτήν ως μειοδότρια ο διαγωνισμός και 2) τη κατά το μέρος της με το οποίο δεν έγιναν δεκτοί συγκεκριμένοι λόγοι με τους οποίους έπληττε την συμμετοχή στον διαγωνισμό των οικονομικών φορέων και

25. Η αίτηση ακύρωσης της απορρίφθηκε με την 105/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας με την ίδια αιτιολογία με την οποία απορρίφθηκε και η αίτηση ακύρωσής της κατά της 433/2024 απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ με την 104/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας, ότι δηλαδή, ενόψει της 102/2024 προγενέστερης απόφασης του Δικαστηρίου, ασκήθηκε άνευ εννόμου συμφέροντος.

26. Η αίτηση ακύρωσης έγινε εν μέρει δεκτή με την 103/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας. Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση κρίθηκε ότι αλυσιτελώς προβάλλονται λόγοι που αφορούν στην προσφορά της (η οποία αναφέρεται ως διότι, όπως είναι γνωστό στο Δικαστήριο από άλλη δικαστική του ενέργεια, με την 102/2024 απόφασή του έγινε εν μέρει δεκτή η αίτηση ακύρωσης της συμμετέχουσας στον ένδικο διαγωνισμό και κρίθηκε ότι η προσφορά που υπέβαλε στον ένδικο διαγωνισμό η.... ήταν μη νόμιμη.

27. Με την ίδια απόφαση (103/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας), ως προς την προσφορά της ακυρώθηκε η 434/2024 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, κατά το κεφάλαιό της με το οποίο απορρίφθηκε ο λόγος που είχε προβληθεί με την προδικαστική προσφυγή της αιτούσας, Ε.Ε, περί του ότι το δηλωθέν από την εταιρεία κόστος αναλωσίμων δεν είναι εύλογο.

28. Ειδικότερα, το Δικαστήριο, με την 103/2024 απόφασή του, έκρινε ότι η αιτιολογία με την οποία η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ απέρριψε τον λόγο της προδικαστικής προσφυγής της εταιρείας περί χαμηλού κόστους αναλωσίμων της εταιρείας, είναι μη νόμιμη διότι: «α) παραθέτει γενικές θεωρίες για τον τρόπο διάγνωσης μιας χαμηλής προσφοράς, β) αναφέρεται μόνο στις σακούλες αποκομιδής σκουπιδιών και δεν αντικρούει τα προβαλλόμενα από την αιτούσα για το κόστος των καθαριστικών και απολυμαντικών προϊόντων, γ) θεωρεί δεδομένο ότι «κάποιος πάγιος εξοπλισμός και κάποια αναλώσιμα είναι ήδη εις χείρας» της παρεμβαίνουσας και άρα δικαιολογείται να υπολογίζεται χαμηλότερο κόστος σε σχέση με την αιτούσα, ισχυρισμός, όμως, ο οποίος είναι αόριστος, αναπόδεικτος και δεν προκύπτει από οποιοδήποτε στοιχείο της δικογραφίας και δ) θεωρεί δεδομένο ότι η παρεμβαίνουσα μπορεί να υπολογίσει το κόστος αναλωσίμων σε χαμηλότερη τιμή από την ήδη αιτούσα μόνο από το γεγονός ότι εκτελούσε το συγκεκριμένο έργο αρχικά κατά το διάστημα 1/7/2021-30/11/2022

και ακολούθως από 2/12/2022 έως και 1/12/2024 (μετά από ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης). Το γεγονός, όμως, αυτό από μόνο του δεν παρέχει εχέγγυα περί ευλόγου κόστους αναλωσίμων, καθώς από την πρώτη σύμβαση το έτος 2021 παρήλθαν περισσότερα από δύο έτη, κατά τα οποία κατά τα κοινώς γνωστά υπήρξε άνοδος του τιμαρίθμου και αύξηση των τιμών, ενώ παράλληλα, όπως υποστηρίζει η ήδη αιτούσα, οι δομές που περιλαμβάνονται στην ένδικη διακήρυξη είναι πολύ περισσότερες. Επίσης, από την αιτιολογία της προσβαλλόμενης δεν προκύπτει αν η κατά τα ανωτέρω προηγούμενη σύμβαση θέτει στον ανάδοχο τις ίδιες υποχρεώσεις (π.χ. ως προς την συχνότητα καθαρισμού), τις μεθόδους καθαρισμού και απολύμανσης και τις ειδικές οδηγίες τις οποίες επιβάλλει η ένδικη διακήρυξη στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι αυτής, οι οποίες, κατά την κοινή λογική ασκούν επιρροή στην ποσότητα και το είδος των αναλωσίμων. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ πρέπει να ακυρωθεί κατά το κεφάλαιό της αυτό, ενώ παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων της κρινόμενης αίτησης».

29. Σε συμμόρφωση προς τις 102/2024, 103/2024, 104/2024 και 105/2024 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας, με τη 80445/19.9.2024 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής, εγκρίθηκε η ακύρωση της 113505/29.12.2023 απόφασής του με την οποία, αφού είχαν κριθεί προηγουμένως αποδεκτές όλες οι προσφορές των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, και κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός στη

30. Με την ίδια 80445/19.9.2024 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής εγκρίθηκε η συνέχιση και η κατακύρωση του διαγωνισμού στη Δ.Ε. Μετά την πρόσκληση προς την προσωρινή ανάδοχο να προσκομίσει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης εντός προθεσμίας δέκα ημερών, η Επιτροπή Διαγωνισμού, αφού διαπίστωσε, με το από 86443/8.10.2024 Πρακτικό, ότι τα υποβληθέντα δικαιολογητικά της τελευταίας όσο και των παρεχόντων σε αυτή δάνεια ικανότητα/υπεργολάβων είναι πλήρη και σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στην Δ. ως οριστικής αναδόχου. Το ως άνω Πρακτικό εγκρίθηκε με την 86706/8.10.2024 απόφαση του Διοικητή της Αναθέτουσας αρχής.

31. Με την από 9.10.2024 επιστολή της προς την αναθέτουσα αρχή η οποία αναρτήθηκε στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, η ανάδοχος ζήτησε την αναπροσαρμογή του συμβατικού τιμήματος και τη διαμόρφωσή του στο ποσό των 1.350.981,36 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α., λόγω της δημοσίευσης, όσο ο διαγωνισμός βρισκόταν σε εξέλιξη, της ΥΑ 25058/2024 (ΦΕΚ Β 1974) Απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σχετικά με την αύξηση του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομίσθιου υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών. Η ως άνω προσαρμογή του συμβατικού ποσού εγκρίθηκε με την 87595/10.10.2024 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής.

32. Τέλος, με το 87970/11.10.2024 έγγραφο του Διοικητή βεβαιώνεται ότι κατά του κύρους της ελεγχόμενης διαδικασίας δεν εκκρεμεί άλλη προδικαστική προσφυγή ή άλλο ένδικο μέσο.

33. Με δεδομένα αυτά, το Κλιμάκιο κρίνει ότι, μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή, μετά τον οριστικό αποκλεισμό τηςμε τις ανωτέρω αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας, προχώρησε στην κατακύρωση του διαγωνισμού στη Δ..... ενώ έπρεπε να συνεχίσει τη διαγωνιστική διαδικασία από το σημείο αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς της δεύτερης κατά σειρά μειοδοσίας

επιχείρησης Ειδικότερα, μετά την ως άνω απόφαση 103/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας με την οποία ακυρώθηκε η 434/2024 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, κατά το μέρος που η τελευταία παρέλειψε να εξετάσει στην ουσία τους προβαλλόμενους ενώπιόν της με την οικεία προδικαστική προσφυγή ισχυρισμούς περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της ως άνω εταιρείας, χωρίς όμως το Δικαστήριο να αποφανθεί στην ουσία για τη βασιμότητα του ως άνω ισχυρισμού, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απαντήσει αιτιολογημένα επί των προβληθέντων ισχυρισμών της εταιρείαςσχετικά με το χαρακτηρισμό της προσφοράς της ως ασυνήθιστα χαμηλής ως προς το κόστος των αναλωσίμων, και, στο πλαίσιο αυτό, να εκτιμήσει την οικονομική προσφορά της τελευταίας και να αποφανθεί αιτιολογημένα αν αυτή είναι ασυνήθιστα χαμηλή, δοθέντος μάλιστα ότι σύμφωνα με την ως άνω απόφαση του Διοικητικού Εφετείου οι προβληθέντες ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ σχετικοί λόγοι ήταν ορισμένοι, υπήρχαν δε επαρκείς προς τούτο ενδείξεις, ικανές να δημιουργήσουν αμφιβολίες ως προς τη φερεγγυότητα της προσφοράς της, ακολουθώντας εν συνεχεία τη δέουσα, κατά περίπτωση, διαδικασία.

34. Κατ' ακολουθίαν, ενόψει της ως άνω ουσιώδους πλημμέλειας που διαπιστώθηκε στη διαδικασία ανάθεσης, κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντων για έλεγχο σχεδίου σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς

Κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος για έλεγχο σχεδίου σύμβασης με αντικείμενο την ανάθεση της υπηρεσίας «Καθαρισμοί Κτιρίων (CPV: 90911200-8) των Αποκεντρωμένων δομών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της 5^{ης} ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ», για ένα έτος με δικαίωμα προαίρεσης για ένα (1) επιπλέον έτος.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΔΟΥΛΙΑΝΑΚΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΑ